

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Civilās aizsardzības likums

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **civilā aizsardzība** — organizatorisku, inženiertehnisku, ekonomisku, finansiālu, sociālu, izglītojošu un zinātnisku pasākumu kopums, kuru īsteno, lai nodrošinātu reaģēšanu katastrofu gadījumos vai pastāvēt katastrofas draudiem, kā arī atbalstītu valsts aizsardzības sistēmas vajadzības, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš;

2) **katastrofa** — negadījums, kas apdraud cilvēku dzīvību vai veselību, izraisa cilvēku upurus, nodara materiālos zaudējumus vai kaitējumu videi un pārsniedz skartās sabiedrības spēju novērst sekas ar attiecīgajā teritorijā esošo, reaģēšanā iesaistīto operatīvo dienestu resursiem;

3) **katastrofu pārvaldīšana** — preventīvo, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšana katastrofu gadījumos un pastāvēt katastrofas draudiem. Katastrofu pārvaldīšanu īsteno valsts iestādes, pašvaldības, komersanti un iedzīvotāji;

4) **preventīvie pasākumi** — pasākumi, kurus veic, lai novērstu katastrofas iespēju;

5) **gatavības pasākumi** — pasākumi, kurus veic, lai sagatavotos rīcībai iespējamo katastrofu gadījumos;

6) **reaģēšanas pasākumi** — pasākumi, kurus veic, lai ierobežotu vai likvidētu postošos apstākļus un to izraisītās sekas, novērstu vai mazinātu iespējamo kaitējumu cilvēkiem, īpašumam un videi;

7) **seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi** — pasākumi, kurus veic, lai saglabātu vai minimālā līmenī atjaunotu sabiedrības dzīves nodrošināšanas pamatfunkcijas, kas saistītas ar iedzīvotāju izdzīvošanu.

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir radīt civilās aizsardzības sistēmu katastrofu pārvaldīšanai, nodrošinot tās darbības tiesiskos un organizatoriskos pamatus cilvēku, īpašuma un vides aizsardzībai katastrofu gadījumos un pastāvēt katastrofas draudiem.

3.pants. Katastrofas

(1) Atbilstoši katastrofas veidam izšķir:

1) dabas katastrofas (piemēram, vētras, viesuļi, zemestrīces, lietusgāzes, plūdi, krusa, stiprs sals, sniega vētras, apledojums, sniega sanesumi un ledus sastrēgumi, liels karstums, sausums, mežu un kūdras purvu ugunsgrēki);

2) cilvēku izraisītās katastrofas:

a) tehnogēnās katastrofas (piemēram, ražošanas avārijas ar ķīmisko, radioaktīvo un bioloģiski aktīvo vielu noplūdi, ugunsgrēki ēkās un tautsaimniecības objektos, sprādzieni, transporta avārijas, dambju pārrāvumi, komunālo un enerģētisko tīklu pārrāvumi, ēku un būvju sabrukšana),

b) sabiedriskās nekārtības, terora akti un bruņoti konflikti;

3) epidēmijas, epizootijas, epifitotijas.

(2) Atbilstoši katastrofas raksturam, tās radīto postījumu apjomam un reaģēšanā iesaistāmo resursu iespējām izšķir:

1) vietēja mēroga katastrofas — katastrofas radīto postījumu apjoms nepārsniedz vienas pašvaldības administratīvās teritorijas robežas un skartās pašvaldības administratīvajā teritorijā esošie resursi ir pietiekami katastrofas pārvaldīšanai;

2) reģionāla mēroga katastrofas — katastrofas radīto postījumu apjoms pārsniedz vienas pašvaldības administratīvās teritorijas robežas un skarto pašvaldību administratīvajā teritorijā un valstī esošie resursi ir pietiekami katastrofas pārvaldīšanai;

3) valsts mēroga katastrofas — katastrofas radīto postījumu apjoms aptver visu valsts teritoriju vai nozīmīgu tās daļu un valstī esošie resursi nav pietiekami katastrofas pārvaldīšanai.

(3) Ja katastrofas mēroga dēļ ir nepieciešama juridisko un fizisko personu tiesību un brīvības ierobežošana, var izsludināt ārkārtējo situāciju. Ārkārtējā situācijā var izsludināt mobilizāciju glābšanas darbu nodrošināšanai un medicīniskās palīdzības sniegšanai iedzīvotājiem, kā arī katastrofas seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanai.

4.pants. Civilās aizsardzības sistēmas struktūra un organizācija

(1) Civilās aizsardzības sistēmu (turpmāk — sistēma) veido valsts iestādes, pašvaldības, komersanti, kā arī visi darbaspējīgie Latvijas pilsoņi un nepilsoņi. Personu apvienības un pārējie iedzīvotāji sistēmā var iekļauties brīvprātīgi.

(2) Sistēmas organizācijas pamatā ir administratīvi teritoriālais princips. Tās struktūras teritoriālās pamatvienības ir rajoni un republikas pilsētas.

5.pants. Sistēmas galvenie uzdevumi

Sistēmas galvenie uzdevumi ir šādi:

1) veikt katastrofu pārvaldīšanu;

2) sniegt palīdzību katastrofās cietušajiem;

3) samazināt katastrofu radīto un iespējamo kaitējumu īpašumam un videi;

4) ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš, — atbalstīt ar resursiem Nacionālos bruņotos spēkus.

6.pants. Sistēmas vadība

(1) Par sistēmas darbību un tās uzdevumu izpildi ir atbildīgs Ministru prezidents.

(2) Sistēmas ietvaros valsts apdraudējuma situācijas novēršanas un pārvarēšanas pasākumus valsts vai reģiona mērogā vada Ministru prezidents.

(3) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests vada, koordinē un kontrolē sistēmas darbību.

(4) Atkarībā no katastrofas veida reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamajos pasākumos notikuma vietā vada Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersona vai — atbilstoši kompetencei — Valsts civilās aizsardzības plānā vai pašvaldību civilās aizsardzības plānos norādītās valsts iestādes amatpersona (turpmāk — glābšanas darbu vadītājs).

7.pants. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta uzdevumi un tiesības

(1) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta uzdevumi civilajā aizsardzībā ir šādi:

- 1) organizēt civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas uzturēšanu (izņemot vietējās objektu sistēmas);
- 2) organizēt sistēmas darbībai nepieciešamo normatīvo aktu projektu izstrādi;
- 3) sadarbībā ar pašvaldībām izstrādāt pašvaldību civilās aizsardzības plānus;
- 4) veikt dabas un tehnogēno katastrofu operatīvo pārvaldīšanu;
- 5) atbilstoši kompetencei vadīt reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamās pasākumus notikuma vietā atkarībā no katastrofas veida;
- 6) izstrādāt ieteikumus iedzīvotāju rīcībai iespējamās katastrofas gadījumā;
- 7) izveidot un uzturēt datubāzi par esošajiem katastrofu pārvaldīšanas resursiem (tai skaitā par kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem), kā arī par paaugstinātas bīstamības objektiem;
- 8) uzturēt Civilās aizsardzības operatīvās vadības centru pastāvīgā gatavībā katastrofu pārvaldīšanai;
- 9) organizēt civilās aizsardzības mācības valsts un reģionālā līmenī, piedalīties starptautiskajās un vietējā līmeņa civilās aizsardzības mācībās;
- 10) koordinēt mācību programmu izstrādi civilās aizsardzības jautājumos;
- 11) atbilstoši kompetencei koordinēt valsts materiālo rezervju veidošanu un izmantošanu katastrofu pārvaldīšanai;
- 12) izmantojot plašsaziņas līdzekļus un elektroniskos sabiedrības saziņas līdzekļus, sniegt informāciju katastrofas skarto vai apdraudēto teritoriju iedzīvotājiem par katastrofu, tās draudiem un pasākumiem bīstamības novēršanai vai samazināšanai;
- 13) organizēt to komersantu un iestāžu darbinieku apmācību, kurus paredzēts iesaistīt glābšanas darbu veikšanā;
- 14) organizēt un veikt pašvaldību civilās aizsardzības komisiju apmācību.

(2) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tiesības civilajā aizsardzībā ir šādas:

- 1) pieprasīt un bez maksas saņemt no valsts iestādēm, pašvaldībām un privātpersonām informāciju, kas nepieciešama civilās aizsardzības uzdevumu veikšanai;
- 2) kontrolēt civilās aizsardzības jautājumus regulējošos normatīvajos aktos noteikto civilās aizsardzības prasību ievērošanu, sagatavot priekšrakstus par civilās aizsardzības jomā konstatētajiem trūkumiem, kā arī sniegt valsts iestādēm, pašvaldībām un komersantiem konsultācijas par trūkumu novēršanu un civilās aizsardzības pasākumu pilnveidošanu;
- 3) uzlikt administratīvos sodus par tādu civilās aizsardzības prasību pārkāpšanu, kuras noteiktas civilās aizsardzības jautājumus regulējošos normatīvajos aktos;
- 4) ja notiek katastrofa, — dot norādījumus reaģēšanā iesaistītajām institūcijām, kā arī fiziskajām personām par rīcību notikuma vietā;
- 5) ar iekšlietu ministra vai viņa pilnvarotas amatpersonas rakstveida atļauju iesaistīt valsts materiālo rezervju resursus katastrofu pārvaldīšanā.

8.pants. Valsts iestāžu uzdevumi

(1) Ministriju uzdevumi civilajā aizsardzībā ir šādi:

- 1) apzināt iespējamās apdraudējumus nozarē un katru gadu līdz 20.janvārim iesniegt Iekšlietu ministrijai priekšlikumus par Valsts civilās aizsardzības plāna precizēšanu, kā arī ziņojumu par iepriekšējā gadā civilajā aizsardzībā veiktajiem pasākumiem un darbībām;
- 2) plānot rīcību nozares darbības nodrošināšanai katastrofu gadījumos;
- 3) koordinēt padotībā esošo institūciju darbību katastrofu gadījumos;

- 4) koordinēt un kontrolēt valsts materiālo rezervju veidošanu nozarē;
  - 5) nodrošināt Valsts civilās aizsardzības plānā noteikto pasākumu izpildi, tai skaitā saskaņā ar Aizsardzības ministrijas priekšlikumiem — atbalstu valsts aizsardzības sistēmai, ja noticis militārs iebrukums, sācies karš vai radušies kara vai iebrukuma draudi;
  - 6) nodrošināt iestādes darbinieku apmācību civilās aizsardzības jautājumos.
- (2) Citu valsts iestāžu uzdevumi civilajā aizsardzībā ir šādi:
- 1) pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pieprasījuma sniegt informāciju par iestādes rīcībā esošajiem resursiem katastrofu pārvaldīšanai;
  - 2) nodrošināt Valsts civilās aizsardzības plānā noteikto pasākumu izpildi;
  - 3) nodrošināt iestādes darbinieku apmācību civilās aizsardzības jautājumos.
- (3) Valsts iestāde plāno rīcību savas darbības nodrošināšanai katastrofu gadījumos. Ja valsts iestāde atbilst šā likuma 13.panta nosacījumiem, tā izstrādā civilās aizsardzības plānu.
- (4) Par civilo aizsardzību nozarē ir atbildīgs attiecīgais ministrs. Par civilo aizsardzību valsts iestādē ir atbildīgs iestādes vadītājs.

9.pants. Pašvaldību uzdevumi un tiesības

- (1) Pašvaldības domes (padomes) priekšsēdētājs ir atbildīgs par šā panta otrajā daļā norādīto civilās aizsardzības uzdevumu izpildi attiecīgajā administratīvajā teritorijā.
- (2) Pašvaldību uzdevumi civilajā aizsardzībā ir šādi:
- 1) izveidot un vadīt republikas pilsētas, rajona civilās aizsardzības komisiju (komisijas vadītāja vietnieks ir Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta attiecīgās struktūrvienības vadītājs). Pašvaldības civilās aizsardzības komisija darbojas atbilstoši nolikumam, kas izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto paraugnolikumu;
  - 2) ņemot vērā iespējamo apdraudējumu, piedalīties preventīvajos pasākumos attiecīgajā administratīvajā teritorijā un sniegt atbalstu operatīvajiem un avārijas dienestiem reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā;
  - 3) ja nepieciešams, evakuēt iedzīvotājus no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, nodrošināt iedzīvotāju uzskaiti, pagaidu izmitināšanu, ēdināšanu, sociālo aprūpi un medicīniskās palīdzības sniegšanu;
  - 4) nodrošināt darba un sadzīves apstākļus katastrofu novēršanā un to seku likvidēšanā pieaicinātajam citu administratīvo teritoriju, valsts un citu valstu glābšanas dienestu personālam;
  - 5) sniegt priekšlikumus par valsts materiālo rezervju veidošanu, uzturēšanu un uzglabāšanu kārtībā, kāda noteikta normatīvajos aktos par valsts materiālajām rezervēm;
  - 6) pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pieprasījuma sniegt informāciju par pašvaldības rīcībā esošajiem resursiem katastrofu pārvaldīšanai;
  - 7) organizēt republikas pilsētas, rajona civilās aizsardzības komisijas locekļu mācības;
  - 8) piedalīties civilās aizsardzības mācībās.
- (3) Pašvaldību tiesības civilajā aizsardzībā ir šādas:
- 1) saņemt civilās aizsardzības uzdevumu veikšanai informāciju no attiecīgajā administratīvajā teritorijā izvietotajām iestādēm un komersantiem;
  - 2) ņemot vērā teritoriālās attīstības plānus un apzinātos apdraudējumus, izstrādāt civilās aizsardzības papilduzdevumus (tai skaitā par civilās aizsardzības aizsargbūvēm) attiecīgajā administratīvajā teritorijā esošajiem komersantiem.

10.pants. Komersantu uzdevumi un tiesības

(1) Komersantu uzdevumi civilajā aizsardzībā ir šādi:

1) ziņot ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestiem un pašvaldībām par komersanta objekta teritorijā notikušo katastrofu un apziņot komersanta objektā nodarbinātos un tieši apdraudētās apkārtējās teritorijas iedzīvotājus;

2) izstrādāt civilās aizsardzības plānu, ja komersanta objekts atbilst šā likuma 13.panta nosacījumiem;

3) nodrošināt nodarbināto apmācību civilās aizsardzības jautājumos;

4) organizēt civilās aizsardzības pasākumu izpildi komersanta objektā (tai skaitā nodarbināto aizsardzību katastrofas gadījumā).

(2) Komersantiem, kuru objekti atbilstoši šā likuma 17.pantam uzskatāmi par paaugstinātas bīstamības objektiem, papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajam ir šādi uzdevumi:

1) organizēt un veikt preventīvos, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus komersanta objekta teritorijā, kā arī uzturēt gatavībā resursus (tai skaitā civilās aizsardzības aizsargbūves un individuālos aizsardzības līdzekļus), kurus atkarībā no apdraudējuma veida var izmantot katastrofu pārvaldīšanā;

2) izveidot objekta trauksmes un apziņošanas sistēmu rūpniecisko avāriju riska objektos un citos sprādzienbīstamos, ugunsbīstamos un īpaši svarīgos objektos.

(3) Par komercsabiedrības civilās aizsardzības uzdevumu izpildi ir atbildīgs komercsabiedrības vadītājs, bet par individuālā komersanta civilās aizsardzības uzdevumu izpildi — individuālais komersants.

(4) Komersantiem ir tiesības izveidot civilās aizsardzības vienības reaģēšanai katastrofu gadījumos un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanai.

11.pants. Iedzīvotāju tiesības un pienākumi

(1) Iedzīvotāju tiesības civilajā aizsardzībā ir šādas:

1) saņemt informāciju un brīdinājumu par katastrofām valstī vai attiecīgajā administratīvajā teritorijā un ieteikumus par rīcību katastrofu gadījumos;

2) saņemt iespējamo palīdzību katastrofu gadījumos.

(2) Iedzīvotāju pienākumi civilajā aizsardzībā ir šādi:

1) nekavējoties ziņot attiecīgajām valsts iestādēm un pašvaldībai par katastrofu vai tās draudiem;

2) katastrofas gadījumā rīkoties saskaņā ar plašsaziņas līdzekļu un elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu sniegto informāciju, kā arī operatīvo un avārijas dienestu amatpersonu norādījumiem notikuma vietā;

3) līdz operatīvo un avārijas dienestu ierašanās brīdim iespēju robežās veikt darbības katastrofas seku mazināšanai.

12.pants. Sadarbība ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem

(1) Nacionālie bruņotie spēki piedalās preventīvo un reaģēšanas pasākumu veikšanā, seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā, kā arī sniedz atbalstu meklēšanas un glābšanas darbos.

(2) Valsts iestādes, pašvaldības un komersanti sadarbojas ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem katastrofu pārvaldīšanā saskaņā ar civilās aizsardzības plāniem un līgumiem.

13.pants. Civilās aizsardzības plānošana

(1) Civilās aizsardzības pasākumus, apzinot iespējamus apdraudējumus, paredz:

1) Valsts civilās aizsardzības plānā;

2) pašvaldības civilās aizsardzības plānā;

3) komersanta objekta civilās aizsardzības plānā, ja komersanta objekts ir paaugstinātas bīstamības objekts vai tajā var atrasties vairāk nekā 50 cilvēku. Ja vairāki komersanti atrodas vienā ēkā, civilās aizsardzības plānu izstrādā katrs komersants, kurš atbilst minētajiem nosacījumiem;

4) iestādes civilās aizsardzības plānā, ja iestāde ir paaugstinātas bīstamības objekts vai tajā var atrasties vairāk nekā 50 cilvēku. Ja vairākas iestādes atrodas vienā ēkā, civilās aizsardzības plānu izstrādā katra iestāde, kura atbilst minētajiem nosacījumiem.

(2) Pašvaldību, komersantu un iestāžu civilās aizsardzības plānu struktūru, izstrādāšanas un apstiprināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Juridiskās un fiziskās personas bez maksas sniedz informāciju civilās aizsardzības jomā, lai nodrošinātu civilās aizsardzības plānošanu darbībai katastrofu gadījumos (riskā avoti objektā, ārējie apdraudējumi, bīstamo vielu daudzums objektā, bīstamo vielu raksturojums, bīstamo vielu noplūdes apjomi avārijas gadījumā, kaitīgās iedarbības izplatības parametri, objekta apziņošanas un trauksmes sistēma, civilās aizsardzības aizsargbūves, objekta rīcībā esošie resursi, kurus atkarībā no apdraudējuma veida var izmantot katastrofu pārvaldīšanā, plānotie un veiktie preventīvie un gatavības pasākumi, plānotie reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi, darbinieku apmācība civilās aizsardzības jautājumos, notikušās mācības, civilās aizsardzības vienības, dati par objektā notikušajām avārijām).

14.pants. Civilās aizsardzības aizsargbūves

(1) Iedzīvotāju aizsardzībai no katastrofas postošajiem faktoriem, kā arī tajos gadījumos, kad noticis militārs iebrukums vai sācies karš, izmanto civilās aizsardzības aizsargbūves vai citas attiecīgajam katastrofas veidam pielāgotas būves.

(2) Civilās aizsardzības aizsargbūvju izveidošanas, izmantošanas, uzturēšanas, finansēšanas, uzskaites un klasifikācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

15.pants. Civilās trauksmes un apziņošanas sistēma

(1) Civilās trauksmes un apziņošanas sistēma nodrošina iedzīvotāju brīdināšanu un informēšanu par katastrofām vai to draudiem, kā arī par ārkārtējās situācijas, izņēmuma stāvokļa vai mobilizācijas izsludināšanu.

(2) Civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas izveidošanas, izmantošanas un finansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Plašsaziņas līdzekļi un elektroniskie sabiedrības saziņas līdzekļi bez maksas izziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta informāciju par apdraudējumu un ieteikumus iedzīvotāju rīcībai, ievērojot dienesta nosacījumus par informācijas sniegšanas steidzamību.

16.pants. Resursu iesaistīšana katastrofu pārvaldīšanā

Katastrofu pārvaldīšanā atkarībā no apdraudējuma veida iesaista:

1) operatīvos un avārijas dienestus, mobilizējamus civilās aizsardzības formējumus — Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta operatīvās vadības centrs saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu vai pašvaldību civilās aizsardzības plāniem;

2) valsts materiālo rezervju resursus — saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts materiālajām rezervēm;

3) pašvaldības resursus — pašvaldības domes (padomes) priekšsēdētājs;

4) komercsabiedrības rīcībā esošos resursus — komercsabiedrības vadītājs vai viņa pilnvarota persona, bet individuālā komersanta rīcībā esošos resursus — individuālais komersants vai viņa pilnvarota persona.

17.pants. Paaugstinātas bīstamības objekti

(1) Paaugstinātas bīstamības objekti ir:

1) objekti, kuru saimnieciskā vai cita veida darbība ir saistīta ar enerģijas ražošanu un uzkrāšanu, elektromagnētisko starojumu, ugunsnedrošu, sprādzienbīstamu, bīstamu ķīmisku vielu un produktu, bīstamo atkritumu, augu karantīnas organismu, bioloģiski aktīvu un radioaktīvu vielu, kodolmateriālu un to atkritumu pārstrādi, apstrādi, ražošanu, lietošanu, uzglabāšanu un transportēšanu tādos daudzumos, kas katastrofu vai citu faktoru iedarbības dēļ var nodarīt kaitējumu cilvēkiem, īpašumam un videi ārpus objekta teritorijas;

2) hidrotehniskās būves.

(2) Atbilstoši kaitējuma iespējamam apjomam paaugstinātas bīstamības objektus iedala trijās bīstamības grupās:

1) valsts nozīmes objekti;

2) reģionālas nozīmes objekti;

3) vietējas nozīmes objekti.

(3) Paaugstinātas bīstamības objektu noteikšanas kritērijus un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumus riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai nosaka Ministru kabinets.

18.pants. Sistēmas finansēšana

Valsts iestādes savu civilās aizsardzības uzdevumu izpildi finansē no tām iedalītajiem valsts budžeta līdzekļiem, pašvaldības — no saviem budžetiem, komersanti — no saviem līdzekļiem.

19.pants. Juridisko un fizisko personu iesaistīšana reaģēšanas pasākumos

(1) Juridiskās un fiziskās personas var iesaistīt reaģēšanas pasākumos, kā arī izmantot to īpašumus katastrofu gadījumos vai pastāvēt katastrofas draudiem, ja ir apdraudēta cilvēku dzīvība vai veselība un resursu tūlītēja neiesaistīšana var radīt nenovēršamas sekas.

(2) Glābšanas darbu vadītājs iesaista juridiskās vai fiziskās personas reaģēšanas pasākumos vai pārņem turējumā juridisko un fizisko personu īpašumu, noslēdzot par to rakstveida vienošanos.

(3) Juridiskajām un fiziskajām personām, kuras iesaistītas reaģēšanas pasākumos vai kuru īpašums izmantots reaģēšanas pasākumos, ir tiesības saņemt reaģēšanas pasākumu laikā radīto izdevumu un zaudējumu kompensāciju.

(4) Kārtību, kādā juridiskajām un fiziskajām personām kompensējami reaģēšanas pasākumu laikā radītie izdevumi un zaudējumi un aprēķināms kompensācijas apmērs, nosaka Ministru kabinets.

20.pants. Valsts iestāžu, pašvaldību, komercsabiedrību vadītāju un civilās aizsardzības speciālistu apmācība

(1) Valsts iestāžu, pašvaldību, komercsabiedrību vadītāju apmācību civilās aizsardzības jautājumos organizē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests.

(2) Civilās aizsardzības speciālistu sagatavošanu veic valsts akreditētas augstākās izglītības iestādes un vidējās profesionālās izglītības iestādes.

21.pants. Izglītības iestāžu audzēkņu, iedzīvotāju un nodarbināto izglītošana

(1) Izglītības iestādes nodrošina obligātā civilās aizsardzības kursa pasniegšanu studējošajiem, kā arī vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu izglītojamiem. Minimālās prasības civilās aizsardzības kursa saturam nosaka Ministru kabinets.

(2) Iedzīvotāju izglītošanu civilās aizsardzības jautājumos, izmantojot plašsaziņas līdzekļus un elektroniskos sabiedrības saziņas līdzekļus, kā arī izplatot informatīvos materiālus, veic valsts iestādes un pašvaldības, kā arī komersanti (attiecībā uz iedzīvotājiem, kurus var ietekmēt avārijas komersantu objektos).

(3) Nodarbināto apmācību civilās aizsardzības jautājumos organizē darba devējs. Minimālās prasības nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam nosaka Ministru kabinets.

22.pants. Sistēmas zinātniskās pētniecības nodrošināšana

Lai veicinātu sistēmas attīstību, valsts iestādes, pašvaldības un komersanti var īstenot zinātniskās pētniecības darbu civilās aizsardzības jomā.

23.pants. Sistēmas gatavības pārbaude

(1) Valsts iestādes un pašvaldības kontrolē to padotībā esošo institūciju civilās aizsardzības plānu izstrādi un precizēšanu, kā arī plānos paredzēto pasākumu izpildi.

(2) Sistēmas gatavības pārbaudes nodrošināšanai valsts iestādes un pašvaldības organizē civilās aizsardzības mācības. Civilās aizsardzības mācību veidus un organizēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

24.pants. Atbildība par civilās aizsardzības prasību neievērošanu

Personas, kuras pārkāpušas normatīvo aktu prasības civilās aizsardzības jomā, saucas pie administratīvās atbildības.

25.pants. Palīdzības sniegšana katastrofās cietušajām valstīm

(1) Ja nepieciešams, katastrofās cietušajām valstīm var sniegt humāno palīdzību, kā arī palīdzību reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā.

(2) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un Katastrofu medicīnas centrs palīdzības sniegšanai reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā katastrofās cietušajām valstīm izveido attiecīgi ātrās reaģēšanas vienību un medicīniskā atbalsta vienību. Ministru kabinets nosaka minēto vienību izveidošanas, uzturēšanas, apmācības un finansēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā notiek iesaistīšana starptautiskās palīdzības sniegšanā, un sociālās garantijas minēto vienību personālam.

(3) Ministru kabinets nosaka humānās palīdzības saņemšanas un sniegšanas kārtību, kā arī pieņem lēmumu par palīdzības sniegšanu reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā.

Pārejas noteikums

Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē 1992.gada 15.decembrī pieņemtais Civilās aizsardzības likums (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 1./2.nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 5.nr.; 1995, 8.nr.; 1997, 5.nr.; 1998, 13.nr.; 2005, 2., 22.nr.).

Likums stājas spēkā 2007.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2006.gada 5.oktobrī.

Valsts prezidente
Rīgā 2006.gada 26.oktobrī

V.Vīķe-Freiberga